

Леся О. Гаряга

ТРАНСФОРМАЦІЯ ПОДАТКОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

У статті досліджено особливості трансформації податкового регулювання в Україні в умовах воєнного стану. Встановлено, що повномасштабна війна стала каталізатором суттєвих змін у системі податкового регулювання, що зумовило необхідність адаптації податкових інструментів до нових економічних, соціальних і безпекових викликів. Податкове регулювання, як складова податкової політики держави, в умовах воєнного стану поєднує фіскальну, стимулюючу та відновлювальну функції.

Визначено ключові напрями його трансформації, зокрема посилення фіскальної складової, розширення стимулюючих механізмів, адаптацію податкових інструментів до умов війни та посилення відновлювальної функції податкової системи. Проаналізовано зміни у застосуванні спеціальних податкових режимів, їх роль у підтримці бізнесу, збереженні зайнятості та забезпеченні функціонування ключових секторів економіки. Окремо розглянуто функціонування правового режиму Дія.City та його значення для розвитку цифрової економіки України.

Здійснено аналіз податкових надходжень від резидентів Дія.City та динаміки єдиного податку, що дозволило оцінити ефективність податкового стимулювання в умовах воєнного стану. Особливу увагу приділено трансформації оподаткування банківського сектору, де підвищення податкового навантаження стало інструментом мобілізації бюджетних ресурсів і зміцнення фіскальної стійкості держави.

Порівняння довоєнного та воєнного періодів засвідчило зміну пріоритетів податкової політики – від стимулювання економічного зростання до забезпечення фінансової стабільності та підтримки функціонування економіки в кризових умовах. Обґрунтовано напрями подальшої трансформації податкової системи України в контексті повоєнного відновлення та євроінтеграції, що включають гармонізацію законодавства з нормами ЄС, цифровізацію податкового адміністрування, зміцнення фіскальної стійкості, стимулювання інноваційного розвитку та підвищення соціальної справедливості оподаткування.

Ключові слова: податкова система; трансформація; податкове регулювання; податкові пільги; спеціальні податкові режими; оподаткування банків; фіскальна стійкість; повоєнне відновлення.